LOKALNI PROGRAM
ZA MLADE
GRADA LABINA

2023. - 2027.

Labin, ožujak 2023.

SADRŽAJ

METODOLOGIJA: ISTRAŽIVANJE POTREBA

I. Analiza trenutnog stanja i politika za mlade

II. Ispitivanje problema, potreba, mišljenja i inicijativa

III. Analiza rezultata

METODOLOGIJA: POSTUPAK IZRADE

IV. Radni tim za izradu lokalnog programa za mlade

CILJEVI I PROVEDBA

V. Kategoriziranje i definiranje prioritetnih područja

VI. Godišnji akcijski planovi i kontinuirana evaluacija

Metodologija: Istraživanje potreba

I. Analiza trenutnog stanja i politika za mlade

Labin je prvi Lokalni program za mlade dobio u kolovozu 2015. godine, za petogodišnje razdoblje. Valjanost Programa je naknadno produljena, jer je po njegovu isteku u 2020. godini nastupila globalna zdravstvena kriza prouzrokovana pandemijom virusa COVID-19, te su mogućnosti organizacije aktivnosti izrade novoga Programa bile uvelike smanjene. Konačno, početkom 2022. godine i značajnim ublažavanjem efekata i posljedično mjera pandemije, omogućeno je da se pristupi izradi novog Lokalnog programa za mlade, za iduće petogodišnje razdoblje.

U otprilike istom razdoblju, Grad Labin je postao jedinica lokalne samouprave koja je prepoznata na nacionalnoj razini kao primjer kvalitetnog rada s mladima i za mlade. Prvi korak bio je izdvajanje demografske politike iz redovnog gradskog socijalnog programa, pa je tako Grad Labin jedan od prvih gradova u Hrvatskoj koji je donio zasebnu Odluku o demografskim mjerama, u lipnju 2019. godine. Uz to, u posljednjih pet godina, značajna su sredstva izdvojena u poboljšanje sportske infrastrukture, te u objekte odgojnih i obrazovnih ustanova.

Slijedno tome, Grad Labin je u razdoblju od 2019. do 2022. godine osvojio četiri uzastopne nagrade “Najbolji srednji grad u RH” u kategoriji obrazovanja, demografije, socijalne politike i mladih, koje provode Agencija za istraživanje “Ipsos” i portal Gradonačelnik.hr. Kriteriji za ovu nagradu bili su zadovoljavanje najboljih pokazatelja u tri promatrana kriterija. Riječ je o proračunskom izdvajanju za obrazovanje, mlade i socijalnu politiku, iznosu stipendija i školarina po stanovniku te udjelu visokoobrazovanih u ukupnoj populaciji. Zbrojno, Labin je četiri godine za redom ostvario najveći broj bodova među hrvatskim gradovima veličine između 10 000 i 35 000 stanovnika.

Uz to, Udruga gradova u suradnji s partnerima - Središnjim državnim uredom za demografiju i mlade, Institutom za društvena istraživanja u Zagrebu, Agencijom za mobilnost i programe Europske unije, Mrežom mladih Hrvatske i Savezom Društava “Naša djeca” dodijelila je Gradu Labinu certifikat „Grad za mlade“ za razdoblje od 2021. do 2024. godine.

Prvi preduvjet za prijavu bilo je prihvaćanje Europske povelje o radu s mladima na lokalnoj razini, što je učinio 81 hrvatski grad. Prijavu su u roku podnijela 32 grada, a samo 9 je dobitnika na prvom javnom pozivu. Grad Labin uspio je zadovoljiti minimalno 70% dosegnutih standarda kvalitete lokalnih politika za mlade unutar osam glavnih tematskih područja, a to su: Participacija; Demografski poticaji i mjere; Zapošljavanje; Mobilnost; Zdravlje i sport; Rad s mladima i kultura; Obrazovanje; Informiranje.

Certifikat se dodjeljuje na razdoblje od tri godine, odnosno za razdoblje od 2021. do 2024. godine, a za produljenje istog nakon 3 godine, Grad mora u najmanjoj mjeri zadržati razinu koju je imao prilikom dobivanja prethodnog certifikata.

II. Ispitivanje potreba, problema, mišljenja i inicijativa

Prvi je korak u izradi novog Lokalnog programa za mlade Grada Labina bio ispitivanje potreba, problema, mišljena i inicijativa mladih, točnije stanovnika grada Labina u dobi od 14 do 29 godina. Ispitivanje je provedeno u formi on-line anonimnog upitnika, u formi prilagođenoj ciljanoj, prvenstveno dobnoj skupini. Upitnik je bio sastavljen od nekoliko demografskih pitanja koje se odnose na dob, spol i trenutni status ispitanika (učenik, student, zaposlen, nezaposlen itd.) te niza pitanja s uglavnom višestrukim odabirom ili više ponuđenih odgovora. Kako bi osigurali čim veći broj ispravno i do kraja ispunjenih upitnika, uz anonimnost forma je osigurala da ukupno trajanje ispunjavanja ne prelazi 10 minuta, te da pitanja budu jasna i izravna a odgovaranje brzo i precizno.

Pitanja su sastavljena po završetku konzultacija s lokalnim ustanovama i organizacijama civilnoga društva koje se izravno ili neizravno bave pitanjima i problematikom mladih, te sa samom ciljanom skupinom – mladim stanovnicima Labina u dobi od 15 do 29 godina.

Ciljevi su bili dobiti čim precizniji i realniji uvid u teme, problematiku i potencijale mladih lokalno – od obrazovanja, zapošljavanja i samozapošljavanja, do stanovanja, brige o zdravlju i prevenciji rizičnih i delikventnih ponašanja, konzumacije kulturnih i sportsko-rekreativnih sadržaja do provođenja slobodnog vremena, zabave, razonode i hobija.

Upitnik su ispunile 174 mlade osobe u dobi od 14 do 29 godina, koje imaju prebivalište na području grada labina. Sudjelovalo je 45% učenika srednje škole, 19% redovnih studenata i 28% mladih zaposlenih, dok je 8% pripadalo ostalim skupinama: mladi nezaposleni, vanredni studenti i drugo.

Tematska područja koja su bila obuhvaćena upitnikom su:

- planovi za blisku budućnost
- motivacija za ostanak u svom gradu
- obrazovanje

- zapošljavanje i karijera
- kvaliteta života i slobodno vrijeme
- poroci, delinkvencija i ovisnost

Iz rezultata istraživanja izdvojili smo najvažnije odgovore koji su pomogli u definiranju smjernica izrade ciljeva i prioritetnih područja ovog Lokalnog programa za mlade.

Po završetku školovanja ili u idućih 5 godina u Labinu namjerava ostati 35,6% ispitanika, 18,4% ih još nema planova za to razdoblje, nešto više od 10% ostalo bi dok ne dobije neku bolju poslovnu priliku, dok ih čak 35% planira otići iz Labina bez obzira na prilike koje im se pruže lokalno.
Motivaciju za ostanak u Labinu mladi najviše vide u većem izboru kvalitetnih, atraktivnih i dobro plaćenih poslova (36,2%), a slijedi bolja i povoljnija mogućnost rješavanja stambenog pitanja (17,8%). Oko 14% bi motiviralo više sadržaja usmjerenih provođenju slobodnog vremena mladih, a nešto ispod 11% želi više mogućnosti obrazovanja lokalno. Oko 11% smatra da ih nikakva promjena ne bi mogla motivirati da ostanu u Labinu.

Slični odgovori su i kod pitanja vezanih uz zapošljavanje, gdje većina ispitanika smatra da lokalno nedostaju bolje plaćeni poslovi, radna mjesta za visokoobrazovane mlade te veće mogućnosti stalnog i sigurnog zaposlenja.

Pitanje vezano uz obrazovanje bilo je usmjereno trenutnim i potencijalnim nedostacima, a ispitanici su odgovorili na sljedeći način:

65% - Loš izbor i manjak raznovrsnosti programa u srednjoj školi
40% - Nedostatak veleučilišta, visokog učilišta ili fakulteta
36% - Loša informiranost mladih o nastavku obrazovanja, profesionalnom usmjeravanju, izboru karijere i zapošljavanju
25% - Nedovoljan broj gradskih stipendija
17% - Nedovoljna kvaliteta nastavnika u srednjoj školi
16% - Nedovoljan iznos gradskih stipendija
16% - Nedovoljno kvalitetno osnovno školstvo

Kod kvalitetnog provođenja slobodnog vremena, ispitanici najveći nedostatak vide u nedovoljnoj ponudi i raznovrsnosti zabavnih sadržaja za mlade, što je kao osnovni problem naznačila gotovo polovica svih sudionika u ispitivanju. Oko 18% ispitanika navelo je kao primarni nedostatak iru kulturnu i umjetničku ponudu namijenjenu mladima.

Na pitanje o tome što smatraju najvećim problemom mladih vezanim uz zdrav način života, poroke, delinkvenciju i opasnost od ovisnosti, mladi su naveli sljedeće:

53% - Pretjerano korištenje mobilnih telefona, ekrana i gadgeta
51% - Dostupnost i konzumacija lakih droga
49% - Dostupnost i konzumacija težih droga
45% - Kockanje, sportske kaldionice, igre na sreću
37% - Nedostatak fizičke aktivnosti, pretilost, nekretanje
33% - Dostupnost i pretjerana konzumacija alkohola
31% - Duhanski proizvodi i pušenje
24% - Nezdrava prehrana i konzumacija energetskih pića

III. Analiza rezultata

Iz provedenog ispitivanja razvidno je da su mladi u zabrinjavajućoj mjeri demotivirani ostankom u lokalnoj zajednici, a razlog je prvenstveno percipirani nedostatak perspektive za mlade osobe i osiguravanje profesionalne budućnosti. Mladi Labin vide kao sredinu koja ima ograničenu ponudu u gotovo svim njima važnim segmentima, te ne stvaraju osjećaj da će se trenutna situacija bitno popraviti u idućih pet ili više godina.

S druge strane, jasno je vidljivo da ih bilo kakav opipljivi pomak na bolje u istim segmentima potencijalno motivira na preispitivanje trenutnog stava i eventualno ozbiljnije razmišljanje o ostanku i formiranju svoje profesionalne karijere te obiteljskom životu lokalno.

Rezultati također pokazuju da su mladi relativno neinformirani, čak i što se tiče mogućnosti za kojima teže lokalno, te imaju znatno negativniju percepciju o realnom stanju u lokalnoj zajednici. Uglavnom nemaju aktualne podatke o trenutnim aktivnostima i planovima koje lokalna samouprava, ustanove i gospodarstvenici imaju za budućnost.

Rezultati ovog upitnika bili su temelj za razradu i definiranje prioritetnih područja i ciljeva kojima će se baviti ovaj Lokalni program za mlade, poglavito zato što je realno i precizno definiran smjer u kojem se lokalna zajednica treba razvijati kako bi zadržala mlado stanovništvo koje bi postali njezini aktivni čimbenici, a u budućnosti i nosioci društvenog, gospodarskog i političkog života Labina.

Metodologija: Postupak izrade

IV. Radni tim za izradu Lokalnog programa za mlade

Izradu zadnjeg aktualnog Lokalnog programa za mlade Grada Labina vodili su vanjski konzultanti. Iako je profesionalni pristup i trud bio neosporan, osjetio se nedostatak izravnog dodira sa specifičnostima lokalne sredine i lokalne zajednice, a posljedično i senzibilitet za usko lokalnu problematiku mladih.

Upravo iz tih razloga, iako svjesni rizika ovakvog pristupa, predstavnici Grada Labina novom Lokalnom programu za mlade odlučili su pristupiti na, u praksi hrvatskih jedinica lokalne samouprave, neuobičajen način te formirati interni i lokalni tim koji će biti stručna, savjetodavna i operativna okosnica izrade Programa.

Grad Labin, kao inicijator, vodio se vizijom da u izradi Lokalnog programa za mlade u prvom redu trebaju sudjelovati osobe čiji je (veći) dio profesije usmjeren ka izravnom radu s mladim osobama, kao i mlade osobe odnosno njihovi predstavnici.

S tim ciljem, Gradonačelnik je u prvom kvartalu 2022. godine inicirao okupljanje radnog tima koji bi činili predstavnici učenika srednje škole i predstavnici studenata, članovi Savjeta mladih Grada Labina, mladi poduzetnici, “Youth workers” - osobe koje rade s mladima, predstavnici civilnog sektora iz područja usmjerenih mladima (udruge za mlade, sport, zdravstvo i dr.) te predstavnici javnih ustanova, a tim bi koordinirali predstavnici JLS - Grada Labina, konkretno zaposlenici Upravnog odjela za društvene djelatnosti, pod čijom je nadležnošću rad s mladima, demografija, odgoj i obrazovanje, sport, kultura, socijala, zdravstvo i razvoj civilnog društva.

Radni tim za izradu Lokalnog programa za mlade Grada Labina 2023.-2027. činili su:

- Borjan Batagelj, Grad Labin (voditelj tima)
- Vesna Blažina, Grad Labin (koordinatorica tima)
- Denny Višković, Savjet mladih Grada Labina
- Mauricio Milevoj, Savjet mladih Grada Labina
- Dajana Milevoj, Savjet mladih Grada Labina
- Renata Kiršić, Pučko otvoreno učilište Labin
- Siniša Verbanac, Sportska zajednica Grada Labina
- Frančeska Licul, učenica Srednje škole Mate Blažine Labin
- Vito Rocco, učenik Srednje škole Mate Blažine Labin
- Anja Šumberac, Udruga za mlade Alfa Albona
- Nicol Načinović, Udruga za mlade Alfa Albona
- Alberta Mohorović, Udruga Labin - zdravi grad
- Igor Dundara, Tango media (predstavnik poduzetnika)

Ciljevi i provedba

V. Kategoriziranje i definiranje prioritetnih područja

Prioritetna područja koja obuhvaća Lokalni program za mlade Grada Labina za razdoblje 2023.-2027. definiran je strateškim smjernicama za mlade na razini Republike Hrvatske i Europske unije, te specifičnostima koje su proizašle iz rezultata istraživanja potreba mladih u gradu Labinu te radnih sastanaka i radionica koje je provodio Radni tim za izradu Lokalnog programa za mlade.

Područja djelovanja koja su obuhvaćena Nacionalnim programom za mlade Republike Hrvatske:

- Obrazovanje, znanost i cjeloživotno učenje
- Zapošljavanje i poduzetništvo
- Aktivno sudjelovanje mladih i održivi razvoj zajednice
- Socijalna uključenost
- Zdravlje i sport
- Mladi u ruralnim područjima
- Kultura
- Rad s mladima
- Mladi u europskom i globalnom okruženju

Europski ciljevi za mlade, koji su okosnica Europske strategije za mlade, su sljedeći:

- Povezivanje EU s mladima
- Ravnopravnost spolova
- Inkluzivno društvo
- Informiranje i konstruktivan dijalog
- Mentalno zdravlje i blagostanje
- Napredak mladih iz ruralnih područja

- Kvalitetno zapošljavanje
- Kvalitetno obrazovanje
- Prostor i sudjelovanje za sve
- Održiva zelena Europa
- Organizacije mladih i europski programi

Sukladno područjima i ciljevima na nacionalnoj razini i razini EU, te analizom trenutno aktivnih programa za mlade u pojedinim hrvatskim gradovima, radni tim je kroz tri održane radionice definirao ukupno šest lokalno prioritetnih područja. U obzir su prije svega uzete potrebe mladih osoba iz Labina, definirane kroz analizu rezultata anonimnog on-line upitnika, zatim veličina grada i realne mogućnosti lokalne zajednice, te naposljetku iskustvo u radu s mladima i osobno iskustvo članova radnog tima.

Prioritetna područja Lokalnog programa za mlade Grada Labina za razdoblje 2023.-2027.:

1) Rad s mladima i politike mladih
2) Obrazovanje i cjeloživotno učenje
3) Posao, karijera i samozapošljavanje
4) Kultura i kreativnost
5) Zdravlje, sport i prevencija
6) Socijalna uključenost i mladi iz ruralnih područja

Ciljevi po prioritetnim područjima

1. Rad s mladima i politike mladih

1.1. Edukacija i osnaživanje osoba / profesionalaca u radu s mladima ("Youth Workers")

Predviđene aktivnosti:

- Analiza i detektiranje: Tko spada u skupinu profesionalaca koji rade s mladima lokalno?
- Organiziranje edukacija o radu s mladima za osobe koje rade s mladima ("training trainers")
- Definiranje u sistematizaciji radnih mjesta i/ili zapošljavanje specijalizirane osobe za pitanja mladih i rad s mladima u gradskoj upravi

1.2. Osiguravanje konstantne institucionalne podrške

Predviđene aktivnosti:

- Osnaživanje i sufinanciranje rada organizacija civilnog društva koje se bave pitanjima mladih i rade izravno s mladima
- Partnerstva JLS u projektima, programima, natječajima i javnim pozivima koji se odnose na pitanja mladih, rad s mladima, obrazovanje i demografiju
- Suradnja s regionalnim i nacionalnim donositeljima odluka, strukturama vlasti i ustanovama u zagovaranju lokalne, regionalne i nacionalne politike za mlade

1.3. Kontinuirano i strukturirano informiranje mladih

Predviđene aktivnosti:

- Korištenje kanala komunikacije prilagođenih mladima: društvene mreže, internet, mobilne aplikacije
- Posebna sekcija na web portalu Grada usmjerena mladima i informiranju mladih
- Jačanje suradnje s obrazovnim ustanovama s ciljem lakšeg i bržeg protoka informacija prema ciljanoj skupini

- Otvaranje dodatnih suvremenih kanala komunikacije između mladih i donositelja odluka (chat kanal, Viber grupa, FB grupa i sl.) te kontinuirana aktivnost na istima

1.4. Participacija (sudjelovanje) mladih u lokalnom odlučivanju: mladi kao predlagatelji u lokalnoj politici

Predviđene aktivnosti:

- Jačanje suradnje sa Savjetom mladih Grada Labina i Gradskim vijećem mladih, uz povećanje savjetodavne i financijske podrške od strane JLS
- Edukacija članova Savjeta mladih i Gradskog vijeća mladih u segmentu politika za mlade, participacije, strukturiranog dijaloga i komunikacije
- Suradnja s osnovnim školama i srednjom školom; implementacija edukacije o participaciji mladih u školske kurikulume završnih razreda OŠ i SŠ; promicanje participacije i razvoj vještina kroz izvannastavne aktivnosti

2. Obrazovanje i cjeloživotno učenje

2.1. Osiguravanje kvalitete i raznovrsnosti te unapređenje srednjoškolskih programa

Predviđene aktivnosti:

- Jačanje suradnje i dvosmjerne komunikacije s lokalnom srednjom školom i njezinim osnivačem
- Kontinuirano provođenje testiranja interesa u završnim razredima OŠ; analiza strukture generacija; sudjelovanje u formiranju upisnih kvota i prilagodbi programa SŠ sukladno rezultatima
- Podrška nastavnom kadru i mentorima SŠ u stručnom usavršavanju
- Usklađivanje trendova na lokalnom i regionalnom tržištu rada s ponudom programa SŠ
- Jačanje Umjetničke škole i podrška u formiranju i otvaranju srednjoškolskih programa

2.2. Podrška u visokom obrazovanju i razvoj potencijala visokoobrazovnih programa lokalno

Predviđene aktivnosti:

- Kontinuirano stipendiranje studenata i jačanje programa stipendiranja te iznosa stipendija za lokalno deficitarna zanimanja i smjerove
- Umrežavanje s visokoobrazovnim ustanovama u regiji i RH u smjeru otvaranja mogućnosti pokretanja jednog ili više sveučilišnih programa lokalno
- Zagovaranje i omogućavanje povoljnih i motivirajućih demografskih mjera za visokoobrazovane mlade koji se po završetku studija vraćaju i/ili trajno naseljavaju lokalno

2.3. Razvoj i unapređenje neformalnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja te mogućnosti profesionalne prekvalifikacije

Predviđene aktivnosti:

- Osnaživanje Pučkog otvorenog učilišta kao središnje ustanove za obrazovanje odraslih, prekvalifikacije i ponudu programa cjeloživotnog učenja
- Sufinanciranje programa neformalnog obrazovanja za lokalno deficitarna zanimanja, uz vezivanje obvezom rada lokalno
- Stalna dvosmjerna komunikacija s lokalnim realnim sektorom i prilagodba programa POU zahtjevima lokalnog tržišta rada
- Edukacija, kampanje i informiranje mladih o mogućnostima i benefitima cjeloživotnog učenja

2.4. Kontinuirano karijerno usmjeravanje i profesionalna orijentacija od viših razreda osnovne škole do upisa fakulteta

Predviđene aktivnosti:

- Dugoročno kontinuirano provođenje programa karijernog usmjeravanja učenika završnih razreda osnovnih škola; osiguravanje podrške i financijskih sredstava; informiranje dionika i promocija programa
- Širenje programa karijernog usmjeravanja na učenike završnih razreda srednje škole
- Održavanje lokalnog sajma poslova i karijera usmjerenog učenicima i studentima na godišnjoj razini

2.5. Motiviranje i stipendiranje nadarenih i izvrsnih učenika i studenata te stipendiranje deficitarnih smjerova

Predviđene aktivnosti:

- Suradnja s realnim sektorom, promocija i jačanje dualnog modela stipendiranja zanimanja u lokalnom gospodarstvu
- Više stipendija i veći iznosi stipendija za lokalno deficitarne strukovne srednjoškolske smjerove
- Veći iznosi stipendija za izvrsne učenike i studente; ponderiranje iznosa stipendija obzirom na uspjeh
- Kontinuirano praćenje nadarenih učenika i učenika s iznimnim uspjehom na natjecanjima; zasebna kategorija stipendiranja za navedene kategorije
- Dodatna nefinancijska motivacija stipendista koji se obrazuju za deficitarna zanimanja u vidu benefita pri ostanku i zapošljavanju lokalno

2.6. Suradnja obrazovnog sustava s lokalnim gospodarstvenicima

Predviđene aktivnosti:

- Veće uključivanje lokalnih gospodarstvenika u rad, kurikulume i fakultativne programe učenika srednjih škola
- Podrška provođenju stručne prakse učenika SŠ lokalno kod potencijalnih poslodavaca
- Dani otvorenih vrata lokalnog gospodarstva: upoznavanje učenika završnih razreda OŠ s lokalnom privredom i mogućnošću odabira zvanja te kasnijeg zapošljavanja

3. Posao, karijera i zapošljavanje

3.1. Poticanje mladih na samozapošljavanje i informiranje mladih o samozapošljavanju

Predviđene aktivnosti:

- Jačanje suradnje s lokalnim udruženjem obrtnika i regionalnom gospodarskom komorom po pitanju zapošljavanja i samozapošljavanja mladih

- Poticanje i sufinanciranje edukacija o samozapošljavanju i pokretanju vlastitog posla
- Dodatne demografske mjere i poticaji JLS za mlade koji se odluče na samozapošljavanje i/ili pokretanje vlastitog posla

3.2. Poticaji za (samo)zapošljavanje mladih lokalno od strane JLS i ostalih dionika

Predviđene aktivnosti:

- Davanje redovnih financijskih poticaja za lokalno i doseljeno stanovništvo kod samozapošljavanja i pokretanja vlastitog posla
- Institucionalna, savjetodavna, pravna i druga podrška mladim osobama u procesu samozapošljavanja i osnivanja poduzeća ili obrta
- Financijsko i fiskalno rasterećenje mladih samozaposlenih u okvirima pravnih mogućnosti JLS

3.3. Dvostrana komunikacija gospodarstvenika i mladih u obrazovnom sustavu

Predviđene aktivnosti:

- Suradnja s gospodarstvenicima te kontinuirana analiza trendova na lokalnom tržištu rada
- Izrada i održavanje dvostrane baze podataka: lokalnih poslodavaca i potencijalnih otvaranja novih radnih mjesta / učenika i studenata koji uskoro dolaze na tržište rada
- Kontinuirana podrška otvorenoj komunikaciji srednje škole i lokalnog realnog sektora

3.4. Kontinuirana i snažnija suradnja s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje

Predviđene aktivnosti:

- Suradnja JLS i HZZ na budućim projektima poput karijernog usmjeravanja
- Kontinuirana razmjena informacija i usmjeravanje potencijala tržišta rada prvenstveno ka mladim osobama, s naglaskom na visokoobrazovane

3.5. Otvaranje i ostvarivanje prilika za ulazak u prvi radni odnos lokalno

Predviđene aktivnosti:

- Kontinuirano informiranje učenika i studenata koji se školuju van lokalne sredine o prilikama za zapošljavanje lokalno
- Poticaji JLS za poslodavce koji zapošljavaju lokalno mlado stanovništvo neposredno po završetku njihovog obrazovanja
- Otvaranje većih mogućnosti zapošljavanja mladih u javnom sektoru

4. Kultura i kreativnost

4.1. Poticanje i potpora kulturnim sadržajima usmjerenim mladima

Predviđene aktivnosti:

- Edukacija mladih o benefitima i mogućnostima bavljenja kulturnim i kreativnim aktivnostima
- Financiranje kulturnih sadržaja namijenjenih mladima i/ili organiziranima od stane mladih kroz Program promicanja kulture JLS
- Uvođenje više sadržaja vezanih uz kulturno i kreativno stvaralaštvo u kurikulume i izvannastavne aktivnosti obrazovnih ustanova
- Osiguravanje prostornih uvjeta za kreativni izričaj mladih

4.2. Obrazovanje i informiranje o tradicijskim obrtima i zanatima te naslijeđu

Predviđene aktivnosti:

- Suradnja s obrazovnim ustanovama i uvođenje edukativnih sadržaja o lokalnim tradicijskim obrtima i zanatima
- U suradnji s ustanovama poput POU jačanje izvanškolskih sadržaja i edukativnih programa za mlade vezanih uz lokalno naslijeđe i baštinu
- Potpora umjetničkim i drugim organizacijama te njihovim programima usmjerenima na transfer tradicijskih znanja i vještina mlađim generacijama

4.3. Razvoj publike

Predviđene aktivnosti:

- Suradnja s obrazovnim ustanovama u poticanju djece i mladih na praćenje i posjećivanje kulturnih događanja lokalno

- (Su)organiziranje specifičnih kulturnih i umjetničkih događanja namijenjenih mladima / odlazaka mladih na takva događanja van lokalne sredine
- U suradnji s POU izrada dijela programa kinoprikazivačke, glazbeno-scenske i izložbene godišnje ponude usmjerene primarno djeci i mladima; osiguravanje kontinuiteta takve ponude kroz sufinanciranje programa od strane JLS
- Istraživanje informiranosti, interesa i potreba djece i mladih vezanih uz konzumaciju kulturnih i umjetničkih sadržaja

4.4. Poticanje otvorenosti drugim, manjinskim, internacionalnim i alternativnim kulturama

Predviđene aktivnosti:

- Podrška organiziranju / gostovanju kulturno-umjetničkih organizacija i drugih izvođača / prezentera sadržaja iz drugih kultura i zajednica
- Poticanje revitalizacije i razvoja lokalne nezavisne kulturne, umjetničke i glazbene scene
- Potpora i sufinanciranje mobilnosti - odlaska lokalnih mladih umjetnika i izvođača na gostovanja u druge krajeve RH i inozemstvo
- Jačanje međunarodne kulturne i umjetničke suradnje mladih

5. Zdravlje, sport i prevencija

5.1. Daljnje jačanje sporta među mladima i promoviranje sportskih klubova

Predviđene aktivnosti:

- Nastavak kontinuiranog sufinanciranja rada Sportske zajednice Grada Labina, kroz Program javnih potreba u sportu
- Poseban naglasak na promociji sportskih klubova među najmlađim uzrastima
- Organiziranje prezentacija sportskih klubova učenicima osnovnih škola te polaznicima vrtića i roditeljima

- Ulaganje u sportsku infrastrukturu, a posebno u sportovima koji imaju najviše članova među djecom i mladima
- Organizacija školskih sportskih natjecanja i susreta

5.2. Poticanje rekreativnog bavljena sportom kod mladih

Predviđene aktivnosti:

- Omogućavanje rekreativnog bavljenja sportom i poticanje formiranja rekreativnih skupina za mlade kod sportskih klubova
- Nastavak ulaganja u igrališta i vježbališta
- Poticanje i promocija “outdoor” rekreativnih sportova kod mladih
- Subvencioniranje i sufinanciranje članarina i sportske opreme djeci i mladima slabijeg imovinskog stanja

5.3. Jačanje svijesti o opasnostima od ovisnosti svih vrsta

Predviđene aktivnosti:

- Organizacija i sufinanciranje preventivnih programa i edukacija o prevenciji kod mladih od strane JLS
- Istraživanje o opasnostima od ovisnosti, te raširenosti i konzumaciji opasnih i ilegalnih supstanci kod djece i mladih na godišnjoj razini
- kontinuirano praćenje lokalnih rezultata i rana intervencija u suradnji s obrazovnim ustanovama, zdravstvenim sustavom i roditeljima

5.4. Informiranje i educiranje mladih o spolnosti i reproduktivnom zdravlju

Predviđene aktivnosti:

- Osnaživanje i daljnje sufinanciranje Savjetovališta za spolno i reproduktivno zdravlje
- Uvođenje dodatnih edukacijskih programa o spolnosti i reproduktivnom zdravlju kroz izvannastavne aktivnosti u OŠ i SŠ

5.5. Jačanje svjesnosti o zdravoj i pravilnoj ishrani te pretilosti

Predviđene aktivnosti:

- Suradnja s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Istarske županije i nutricionistima u analizi, korekciji i izradi školskih jelovnika
- Poticanje konzumacije lokalnih i ekoloških proizvoda u vrtićima i školama

- Daljnji rad na projektima uvođenja zdrave prehrane u obrazovne ustanove te edukacija kuhinjskog osoblja, nastavnika, djece i roditelja o zdravoj ishrani

6. Socijalna uključenost

6.1. Rješavanje egzistencijalne sigurnosti mladih - stambeno pitanje, demografske mjere

Predviđene aktivnosti:

- Nastavak rješavanja stambenog pitanja kroz demografske mjere JLS i poticaje u kupnji prve nekretnine
- Osiguravanje stambenog zbrinjavanja mladih obitelji slabijeg imovinskog stanja kroz socijalni program JLS
- Daljnje osiguravanje subvencija i naknada za mlade obitelji kroz lokalnu demografsku politiku, poput naknada za novorođenčad, subvencija cijene vrtića i produženog boravka i sl.

6.2. Davanje zajednici (volontiranje) i rad mladih u zajednici i za zajednicu

Predviđene aktivnosti:

- Edukacija djece i mladih o volontiranju i razvoj svjesnosti o potrebama volontiranja u zajednici
- Jačanje organizacija civilnog društva - organizatora volontiranja
- Poticanje i nagrađivanje volonterizma među mladima kroz programe poput stipendiranja učenika i studenata
- Snažnija javna promocija benefita volonterizma kroz lokalne medije

6.3. Uključivanje mladih osoba manjih mogućnosti u aktivnosti i odlučivanje u zajednici

Predviđene aktivnosti:

- Zaseban i pojačan rad s mladima manjih mogućnosti kroz Gradsko vijeće mladih, Savjet mladih i druga organizirana tijela usmjerena na politike mladih

- Jačanje svjesnosti o jednakosti i pružanju prilika mladima manjih mogućnosti kroz suradnju sa školama, izvannastavne i druge aktivnosti unutar škola

6.4. Informiranje i osviještenost o potrebama ranjivih skupina

Predviđene aktivnosti:

- Jačanje suradnje i financiranja udruga u socijalnoj skrbi koje se bave ranjivim skupinama, s naglaskom na ranjive i/ili marginalizirane skupine mladih
- Kroz školske programe poput građanskog odgoja podizati svjesnost o problemima i potrebama ranjivih skupina, kako u zajednici tako i globalno
- Podrška i sufinanciranje mladih iz ranjivih skupina kroz gradski socijalni i demografski program

VI. Godišnji akcijski planovi i kontinuirana evaluacija

Lokalni program za mlade strateški je dokument čiji je prvenstveni cilj davanje smjernica rada lokalne samouprave, ustanova, realnog i civilnog sektora te cijele lokalne zajednice u radu s mladima i odnosu prema mladima. Cilj programa nije definiranje preciznih operativnih koraka, određivanje dionika koji će u njima sudjelovati i postavljanje rokova za njihovo izvršenje, kao ni financijskih okvira ili izvora.

Upravo stoga, svake se godine, dok god je aktivan i aktualan ovaj Program, treba izraditi Godišnji akcijski plan rada s mladima i za mlade, koji će sadržavati nabrojane operativne stavke.

Dinamičnost globalnih, nacionalnih i lokalnih događaja u posljednjih nekoliko godina, od pojave globalne zdravstvene krize uzrokovane pandemijom virusa COVID-19, preko ratnih događanja na teritoriju Europe te posljedične svjetske gospodarske i financijske nestabilnosti i inflacije, do promjene monetarnog sustava u Hrvatskoj, kao i niza događanja koja su poremetila stabilnost sustava vrijednosti, ostavila su trag na kvalitetu i stabilnost dugoročnog planiranja. Iz navedenih razloga, postojanje dokumenta koji definira smjernice i godišnji akcijski planovi koji će ih s obzirom na društvenu, gospodarsku i financijsku situaciju preciznije definirati na kraće razdoblje, vidimo kao optimalan način provedbe i realizacije ovog Progama.

Godišnji akcijski plan za svaku se godinu Lokalnog programa za mlade donosi početkom aktivne kalendarske godine, a najkasnije do konca prvoga kvartala, te se odnosi na razdoblje od 12 do najviše 18 mjeseci, kako bi se u određenim slučajevima mogao pratiti ciklus pedagoških, školskih i akademskih godina. Godišnji akcijski plan donosi Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Labina u suradnji s ostalim dionicima u gradskoj upravi, gradskim ustanovama koje su involvirane u rad s mladima i Savjetom mladih Grada Labina.

Preporučuje se da praćenje i evaluaciju provedbe Lokalnog programa za mlade i Godišnjih akcijskih planova na redovnoj bazi, a najmanje jednom godišnje, vodi nezavisno tijelo, stručnjak ili tim nezavisnih stručnjaka, koji će po završetku svake evaluacije o rezultatima izvijestiti Gradsku upravu i javnost, te predložiti eventualne korekcije kako bi se realizacija uskladila sa smjernicama, ciljevima i prioritetima Lokalnog programa za mlade Grada Labina.